

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántári közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal
Gronon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. czégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gronon-utca 2. szám.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

(Észrevételek a bizottság javaslatához.)

A városi tisztviselők illetményeinek rendezésére kiküldött bizottság, a mint közelebbi számunkban is megemlékeztünk, a város anyagi helyzetéhez mérten feladatát elismerésre méltó jóakarattal oldotta meg. Javaslatát segíteni igyekszik csaknem mindenik tisztviselő nyomorúságának mondható anyagi helyzetén. Vannak azonban ezen javaslatban olyan anomaliák is, melyek felett napirendre, szónéklül nem térhetünk.

Mindenki beismeri, hogy a városi tisztviselők javadalmazása nemcsak relative, hanem absolute oly csekély, miből a mai értéktelenedett pénzviszonyok között a tisztviselés megélhetés teljes lehetetlen. Tehát az anyagi helyzet javítása elodázhatatlan sürgős szükségé vált. Ennek dacára a bizottság azt javasolja, miszerint a felemelt fizetések nem a következő 1903. hanem 1904. évtől lépjenek hatályba. Régi közmondás: „Qui cito dat, bis dat“ (ki rögtön ad: kétszer ad.) Mi elfogadható logikai oka lehet annak, hogy ugyszólván még egy évig éheztesük épen a kisebb javadalmazású tisztviselőket?!

A város pénzügyi helyzete ezen anomaliát semmi esetre sem követeli, mert nem mutatkoznak olyan jelenségek, melyek a pénzügyi helyzetet 1904. évben kedvezőbbé, vagy kedvezőtlenebbé tennék és nincs a városi költségvetésnek fontosabb, mélyrehatóbb feladata, mint a tisztviselők illetményeinek rendezése.

A méltányosságnak, az osztó igazságnak még mindig adósa a törvényhatósági bizottság. Ha emlékeztünk nem csal, egy vagy más alakban két év óta épen a nagyobb javadalmazású tisztviselők anyagi helyzetén lett fizetésemeléssel segítve. A közgyűlésen nem egyszer hangsúlyozták egyes méltányos városatyák ezen körülményt.

Mi akadályozná például azt, hogy azon tisztviselők, kik időközben fizetés javításban nem részesültek, felemelt illetményeiket már

1903 január 1-től élvezzék?! Hiszen már két év óta élveznek fizetés javítást a szerencsésebbek!

A midőn a javaslat az állami tisztviselők jelenlegi, de kevésnek bizonyult illetményeinek megfelelőleg, azokat megközelítőleg rendezzi a fizetéseket: ugyanakkor nem gondoskodik egy szolgálati pótlék rendszerről, mely biztosítaná a tisztviselők előmenetelét. A javasolt alap csak akkor válnék méltányossá, csak akkor adna a tisztviselőknél szárnyat a munkálkodásban, erőt a csüggedésben, ha össze volna kötve az érvénybe lépés napjától számítandó ötöd éves pótlékkal és nem zárna ki az illetményekben való előmenetelnek még a reményét is.

Következetlen némi tekintetekben a javaslat azért is, mert míg egyeseknél a qualificatiót veszi alapul, másoknál ezt egészen figyelmen kívül hagyja. Ilyen sérelmes például az, hogy a II. osztályú számtiszteknek és irnokoknak egyenlő illetményeket hoz javaslatba, holott a számtisztek qualificatiója és az irnokoké közt a különbség sokkal nagyobb a számtisztek előnyére, mint a számtisztek és tanácsnokok qualificatiója közt levő különbség. A számtisztek szakhivatalt képeznek nagy felelősséggel, az irnokok pedig a kezelő személyzetet alkotják. A minősítés iránt tanúsított indolentia lehet oka annak, hogy a városi számtisztek minduntalan változnak és ki teheti: másutt keres magának állást, alkalmazást a városi szolgálat hátrányára.

Élénk figyelemmel kísérvén ez ügyet, annyit ohajtunk ez alkalommal, hogy a javasolt fizetésrendezés lépjen hatályba 1903. jan. 1-től általánosan, ezen rendszeresített illetmények képezzék az 1903. január 1-től számítandó 10%-os ötödéves pótlék alapját és a minősítésre minden vonalon legyen figyelemmel a javaslat. Hisszük és reméljük, hogy a városatyák ezen igazságos követelés előtt a folyó hóban megtartandó utolsó rendes közgyűlésen nem fognak elzárkózni, hanem annak érvényét szereznek!

Kereskedelmi nyelvünk megmagyarosítása.

(P—r F.) Egy érdekes kis könyv hagyta el a napokban a sajtót: Dr. Schack Béla főigazgató szintén lerótta a kegyelet adóját, melylyel mindnyájan tartozunk a nemrég elhunyt Névy László szellemének, midőn ennek hátrahagyott munkáját — kereskedelmi nyelvünk magyartalanságáról — sajtó alá rendezte és a szerkesztésében álló „Magyar kereskedők könyvtára“ 4. és 5. füzeteként kiadta.*) Névy László érdemeit mindnyájan ismerjük. Sokan, kik tanítványai voltunk, közvetlenül ajkairól, a többiek pedig az egész országban elterjedt és munkásságának, széles tudásának gyümölcseit tartalmazó tankönyveiből merítettük azokat az ismereteket, amelyekre az életben boldogulásunkhoz szükségünk van és amelyek most tapasztalatainkkal és önszorgalmunkból gyarapítanunk kell.

Midőn az esztétikai pályát elhagyta és a budapesti kereskedelmi akadémián vállalt tanárságot, kettős célt tűzött ki maga elé. Amellett, hogy művelt kereskedőket akart nevelni, minden lehető módon kereskedelmi életünk megmagyarosítására törekedett. Eme céljai követésében nem rettent vissza semminemű akadálytól sem fáradtságtól. Az a körülmény, hogy kereskedőink nagyrésze üzletét magyar szellembe vezeti, nem csekély részben az ő érdeme. De nem elégedett meg ezzel, hanem újabb munkához látott. Hazafiai érzéke azt sugallta, hogy kereskedelmi életünk megmagyarosításához okvetlenül szükségünk van a magyar kereskedelmi nyelvre, mely önmagán viselje a szerves nyelvel fejlődés nyomait és évszázados nemzeti irodalmunkból merítse táplálékát; mely lehetőleg ment idegen képzéstől és mondatfűzéstől. Kereskedelmi nyelvünkkel az idegen szókat ki akarta kuszóbbolni s ezek értelmének megfelelő és nyelvtani szempontból is helyes magyar szókat és kifejezéseket akart alkotni; megszabadítani kívánta továbbá kereskedelmi nyelvünket az olyannyira használatos germanizmusoktól, melyek kizárják annak magyaros hangzását.

Sajnos, a könyörtelen halál lehetetlenné tette, hogy munkáját még életében nyomatásban adja kezünkbe. Ezen legutolsó művére rendkívüli fontos hitvatás vár kereskedelmünk megmagyarosítása tekintetében s azért nem eslekedhetünk helyesebben, minthogy a kötetes őszinte kegyeletnek olyképe adunk kifejezést, hogy ezt a művét röviden ismertetjük s tanulmányozásra ajánljuk; mert e műve áldásos munkájának méltó betetőzése.

*) Kereskedelmi nyelvünk magyartalanságáról. Irta Névy László. (Megjelent a dr. Schack Béla által szerkesztett Magyar kereskedők könyvtára 4. és 5. füzeteként), Budapest, Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadása.

TÁRCZA

Messze vagyok.....

Messze vagyok tőled, hej de szörnyű messze,
Híredet se hallom, — néha úgy elvétve.
Szellő is az útját más felé fordítja.
Másutt rakja fészket a dallos pacsirta.

Híredet se hallom, ám de egyszer mégis,
Megzörren az ablak s csörömpölve nyillik. —
Egy kis fehér galamb fáradtan, pihegve
Hosszú utról jövet húllt be az ölembe.

Csörében egy levél, — ugyan ki írhatta?
Kinek a postása e kis madárka?
Tőled jött e levél édes jó barátom,
Egyedül vagy te is s búsúlsz a mint látom.

„Kedves kis barátom, vajjon rám gondolsz-e,
Az együtt nyaralás jut e még eszedbe?
Vagy már elfeledted hűséges barátod,
Ki nagy bánatodban — adott jó tanácsot?”

Kivel együtt lested a fölkelő napot,
Avagy elmélázva nézted a váromot. —
Hányszor hívtam vissza merengő lelkedet,
Szébb jövőt jósolva, — mint a mi elveszett. —

Lásd te megígérted, ha meggyógyul lelked
Megírod azt nekem vagy tán elfeledted? —

Aggódik miattad, a te jó barátod,
Örömhír lesz nekem a te gyógyulásod!*

* * *

Gyógyir minden szavad, nem feledtem én el
A mit megígérted, megírom azt hidd el. —
Megírom a jó hírt, oh bár most írhatnám,
Lelkemmél a lelkedet is meguyugtánám. —
A jószágos Isten talán csak megsegít.
Nem vonja meg tőlem áldásos kezeit! —
Akkor aztán együtt járjuk a bérceket
Feltalálva benned — azt, — a mi elveszett! —

K . . . s Irma.

Az utolsó kérő.

Multnak hívtak az öreg királyt. Fia a könnyű-
vérű Jelen époly keveset törődött az országglás gond-
jaival, mint egyetlen gyermeke, bábujás leánya, a
csodaszép Jövő sorsával.

Ismét kérő jelentkezett e szép herceg kis-
asszonyánál.

Erőteltjes daliás. Szemében lelkesedés tüze, ren-
dithetetlen akaraterő.

Mikor jövedele okát adta, csüggedten rázta fejét
az agg király.

Semmi reményt se nyújthatok neked jó ifju.
Unokaleányommal frigyed kötendő messze országból
jötték nagy nevű uralkodók. Hatalom, Rang, Gazda-
ság, Dícsőség, Mindentudás: De egyiknek se sikerült
maga felé hajítani az érzés nélkül való leány szívét.

Szép unokám: Jelen, részvétlenül éli napjait,
csak egy-egy futó léha öröm csal muló mosolyt aj-
kaira; a melyre aztán ismét az unottság közönye
borul. Nem érinti az a mi volt, közömbös az iránt,
a mi lesz. Ez unokám. Jövő, lelki világának leghűbb
tükre. Menyj tehát, derék ifju: békesség veled.

De nem addig, fősleges ur, a mig unokádat
magammal nem viszem. Csak egyszer láttam őt
messze-távolból és szívem az övé.

Ha Jövő előtt szivről, lélekről beszélsz, guuy,
kacaj lesz érette a fizetség. Ég áldjon fiam.

De az ifju nem ment. Makacsul megmaradt ki-
fejezett óhaja mellett. Előbb látni akarja, beszélnie
kell azzal, a kivel szíve tele van.

Elvezették hát a szép hercegnő elé.

Mindent megvető hangon kérdezte a leány:

— Mit akarsz? Ki vagy? Mi a neved?

— A nevem Örök igazság.

És mit kívánsz tőlem?

Mindent. Szerelmedet; birni téged.

A lány nem talált szavakat e rövid de annál
vakmerőbb válasza.

Kis vártatva maró gunnyal kérdezte:

És vajjon mit adnál cserében szerelmemért.

A mivel te nem bírsz: boldogságot; olyan kin-
cseket a milyeneket eddig j-lentkezett kérőid egyike
se ajánlhatott neked.

Szünet állt be.

A feszülten várakozó király el volt rá készülve,
hogy unokája nyomban elfüzi a vakmerőt.

Jövő azonban még ennyire se gerjedt föl. Csú-
földárosan mondta:

Művének bevezető részében véleményét nyilvánítja az idegen szók használatáról. Nézete szerint oly idegen szókat, amelyekre megfelelő magyar szavunk nincsen, nemcsak szabad, hanem kell is használnunk. Ezen nézetet minden józan gondolkodó csak helyeselné fogja. Használjunk inkább idegen szókat, sem hogy nyelvünket, mely úgy sem szegény rosszköltés szavakkal, ahelyett, hogy azoktól is megszabadítanók, még újabb ferde szóalkotásokkal elcsúfítsuk. Használjuk tehát az idegen szót, ha nincs helyette megfelelő magyar szavunk; használjuk különösen akkor, ha a szónak elfogadott nemzetközi értelme van. Ilyenek pl. hausse, baisse, report, deport stb. Hevesen kell ki azonban Névy mindazok ellen, kik gondatlanságból, rossz szokásból, de különösen hiúságból használnak idegen szókat, bár azokra megfelelő magyar szavunk van.

Pedig éppen a tekintetben különös tapasztalatokat tehetünk. Sokan vannak még nálunk, akik műveltségüket akarják fitogtatni, vagy jobban mondva műveltség látszatát akarják kelteni olyképp, hogy idegen szókat használnak. Keresve keresik az alkalmat, hogy valamely idegen kifejezést csusztassanak beszédjükbe, nem rettenve vissza attól sem, hogy — ami különben gyakran előfordul — az idegen kifejezés helytelen alkalmazásával nevétség tárgyává lesznek. Sokan vannak továbbá, kik megszokásból használják az idegen szókat és kifejezéseket, különösen jogászaink, gyakran az érthetőség és világosság rovására, nem téve különbséget, hogy kik fogják elolvasni irásukat. Mindezt természetesen az egységes kereskedelmi nyelv rovására.

Ezek után egy „A neologiai és orthologia“ című kis fejezetben ismerteti a nyelvújítók működését, kik a nyelvtani szabályok elmellőzésével német mintára alkotnak rossz magyar szókat. Helytelen eljárásuk megvilágítására felsorol egy csomó ily torzalkotást; ezek azonban már olyan rosszak, hogy a közhasználatba, mely pedig gyakran felszí és törvényesít lehetetlen szóalkotásokat, sem tudtak átmenni. Ilyenek: irota (mai iroda), jöny (bon), tukma (intézmény) stb., holott sok ugyane kaptafára készült szó, mint: főnök, gyakornok, rovanos stb. népszerűsége, vergődtek, s melyeket általánosan használunk, anélkül, hogy azok törvénytelen származásának tudatában lennénk. Ezek után tulajdonképpen tárgyra tér át. Nagy szorgalommal, nem kimélve időt és fáradságot összegyűjtötte a használatos germanizmusokat és helytelen szókat és nagy tudással, helyes nyelvérzékkel bizonyítja azok helytelen voltát s hétköznapi szólásmódunk és népies beszédünk forrásából merítve vezet bennünket az illető fogalom helyes magyar kifejezésére is.

Nem kívánunk e helyütt a könyv minden egyes részletébe elmélyedni, bár a mű megérdemelné ezt a fáradságot, csupán Névynek egynéhány a bankéletben nagyon is használatos, de nem kevésbé rossz kifejezésről való véleményével és javaslatával akarjuk mindazon olvasóinkat megismertetni, akik a könyvet nem olvasták.

N. fejtegetéseiből, ha már eddig nem tudtuk, csakhamar meggyőződhetünk arról, hogy leggyakrabban használt szakkifejezéseink legtöbbje, nagyon kevés kivétellel, nyelvtani szempontból hibás; egyszerű szolgai — és értelem nélküli — fordítása a németnek, másszor meg helytelen szóficamodás s éppen ellentéte annak a jelentésnek, melynek kifejezésére használják.

Itt van mindjárt a „váltóürlap“. Ez a szó úgy nyelvtani, mint értelmi szempontból helytelen. Nyelvtani szempontból azért, mert két olyan szót von össze, melyek egyike (ürlap = úreslap) meg van csonkítva; de az összevonás értelmi szempontból teljesen felesleges is, mert ha váltóürlap helyett „váltólapot“ mondunk, akkor sem fog senki e kifejezés alatt kész kitöltött váltót érteni.

— Hadd látom hát élő szemecimmel kincseid. Szeretnék ma szívem szerint kacagni és a te elbizakodottságod igazán mulatságos. Enged látnom a nagy gazdaságot, a melyről ily hetykén beszélsz.

— Jöjj tehát velem.

Hová.

— An én kincsem, herczegnő, be nem fér a palota szük falai közé. Egyszerű, igénytelenség úgy egy tekintre és mégis egy egész világot betöltötte kincs-halmaz.

Üres kacagással vágott vissza a szépséges Jövő.

— Jaj, de mulatságos vagy! Gyertünk tehát. Mért ne mulassak egyszer ilyen ügyefogyottságon is.

És a szép leány nyomon követte a merész ifjut.

A tavaszi napnak selymes, meleg ajka ép akkor ébresztette édes csókjával a szunyadó természetet. Ezer hangu madárdal szövetkezett az arany sugar külsőkkel, a melyek körül ölelték a nagy ébredőt. A közeli kis patak sejtelmes bugással regélte el álmat a partját szegő száz és száz kis virágnak.

Ez tovább adta a tündérmesét a foléje boruló lomboknak és így huzódott fűszáltól viráig, virágtól buja lombig az álom — rege. Napsugárba, madárdalba, csermely csobogásba és mind abba a mi él, új élet ömlik át.

Megreszket a mindenség. Kéjes remegés vibrál át a természet nagy szívében, a melynek egész melegsége, összes varázsa átszivódik a szemlélő lelkébe. És a mit szó, a mit derű kifejezni képtelen, örök, kitörülhetlen betűkkel vési be a szívbe, a lélekbe ez a néma ékesszólás, a mi itt szó nélkül beszél.

A természet beszélt. A herczegnő hallgatott.

Ép úgy helytelen és nem egyéb, mint a német kifejezés szolgai lefordítása a gyakran használatos hitelképes és hitelképtelen kifejezés. N. azt bizonyítja ugyanis, hogy már az értelem tekintetében is helytelen nyomon jártak azok, akik a német „creditfähig“ szót betű szerint lefordították. Mert amidőn valakinek vagyoni viszonyai felől tudakozódunk, nem azt akarjuk megtudni, vajjon képes-e az illető a kért hitelt felvenni (hogyne volna képes!), hanem hogy elbirja-e, megbirja a visszafizetéssel járó terhet, vagy pedig azt, hogy megérdemli-e a kért hitelt. N. tehát a hitelképes helyett „hitelbíró“ vagy „hitelérdemlő“ kifejezések használatát ajánlja.

Nem kevésbé helytelen a hitelképes mintájára képzett „váltóképes“ szó, mely helyett váltóra való képesség vagy röviden váltóképesség kifejezést ajánl; továbbá a mérlegképes szó, melylyel azt akarjuk mondani, hogy tudunk mérleget készíteni, de nem mechanikus módon, hanem kereskedelmi értelemben. N. ezen önkényes szóalkotást kereskedelmi nyelvünk legnagyobb helytelenségének tartja s helyébe a mérlegkészítéshez értő, mérleget készíteni tudó vagy mérlegkészítő kifejezések ajánlja.

Tudjuk azt is, hogy a visszkereset, visszszámola, visszjutalék és visszleszámitolás szavak helytelen szóösszetételek, mégis lépten-nyomon használjuk azokat. Mentségünkre csak az a körülmény szolgálhat, hogy a törvény is használja a rossz kifejezéseket, de ez ne tartson vissza bennünket attól, hogy ismerve a megfelelő jó kifejezést, ne azt alkalmazzuk. A visszkereset tulajdonképpen a vissza és kereset szók csoukított összetétele. De a visszkereset szó is helytelen, mert visszakeresés igény nincs, hisz nem kereshetünk valamit vissza, csak visszafelé. Lehetne tehát mondani visszafelékereset, ez a szó azonban nem egészen szabatos. A helyes utra jutunk, ha a szó latin kifejezéséből indulunk ki. Regressus annyit jelent, mint visszamenés és visszamenőleg lehet is valamit keresni. A visszkereset helyett tehát a visszamenő keresetet kifejezést kell használnunk és mivel a visszámola a visszszamenőkereset következtében fizetendő összeget részletezi, a t visszszamenő számlának kell neveznünk.

Az elmondottak alapján azt kellene hinnünk, hogy a visszleszámitolás szó annyit jelent, hogy az általunk eszkömpált váltókat visszamenőleg számitoljuk le, talán annál, kinél mi számitoltuk le (!). Pedig hát épp ellenkezőjét jelenti, t. i., hogy mi a már leszámitolt váltókat újra eszkömpáltatjuk, vagy mi szintén (visszont) leszámitolunk. A visszleszámitolás szó tehát, eltekintve attól, hogy csonkított szóösszetétel, hogy a leszámitolás szó is helytelen, mi helyett leszámitást kellene használnunk, még értelmének sem felel meg. Helyette ismét leszámitást vagy újraleszámitást kell használnunk (aminthogy van újraoltás és ismételés szavunk), de használhatjuk a viszontbiztosítás mintájára a viszontleszámitás szót is.

Már e felhozott néhány esetből is fogalmat alkothatunk használatos szakkifejezéseink helytelen voltáról, pedig a szemlét még igen soká folytathatnók tovább. Itt van pl. a gyakran hallható egyenleg szó, mely valamely számla két oldalösszegének különbözete, mely a kisebbik összeghez hozzáadtván, a számlát kiegyenliti. A kiegyenlítő vagy kiegyenlítés helyett használjuk tehát az egyenleg szót, vagyis kerüljük a helyes magyar kifejezést és inkább egy lag-leges határozót főnév helyett használunk.

Itt van továbbá az egylet és a különféle takaré- és hitelegyletekben; az egyesület helyett. Helyesen mondja Névy, hogy nem léven egyel igény, az egylet szónak sincs törvényes alapja. A megfelelő kifejezést a létező egyesül igényből kell alkotnunk, melyből a helyes szót képezhetjük is.

Hallgatott. Magába szívta annak minden szavát. Herczegnő, te sírsz; sugta hosszú szünet után az ifju.

— Ó enged; hisz oly jól esik.

Megint szünet következett. Ezt a leány törte meg. Halk hangon kérdezte.

De hát hol vagyunk?

— Az én birodalmamban. Többi kérdőd elédbe rakták a muló gyönyör, a percznyi kék, a hatalom, dicsőség emere kincseit. Ellenükben ezel állók én olyan javakkal, a melyekben mindig feltalálod azt, a mit náluk hiába keresnél: a boldogságot.

A leány átszellemült, megbüvölt tekintettel nézett föl, a miről neki fogalma sem volt abban a külvilágból minden kieszelhető pompával körül sánczolt palotában, a melyet nagyralátó atyja, Jelen emeltetett egyetlen leánya számára.

— Ó, milyen szép! Add ezt nekem; suttogeta a leány.

— Éretted cserében. Légy az enyém és minde-nemmel a tied vagyok. Akarod?

Csak forró, puha karja, amellyel az ifju nyakát átfonta; csak az a meleg könyvep, a mely szíve-ből kigördült felelet: „Akarom!“

És így kötött a szabad természet öln felbontatlan frigyét két szív; így szövetkezett egész életre a csodaszép Jövő utolsó kéréjével:

Örök igazsággal.

Kovács Irma.

Ne mondjuk tehát hitelegylet, hanem hitelegyesület s ne mondjuk takarékegylet takarékegyesület helyett.

Valóságos szörnyszülött a rovanos szó. A scontro magyarja ez. Nyerte pedig az elvezését onnan, mivel skontrokönyv rovatokkal van ellátva. Helyes magyar kifejezésére jutunk, ha azt kutatjuk, mire szolgál a scontro. Tudjuk, hogy a scontrót vezető tisztviselő ellenőrzi, számonveszi a kezelést, megvizsgálja, hogy az elszámolás adatai, mondjuk a pénztár vagy az árúkönyv rendben van-e? A rovanoskönyvet tehát ellenőrző, számonvétel könyvnek kell neveznünk. Épp úgy, mint a rovanos helytelen a belőle alkotott rovanosol ige is. Mert mit csinálunk ha pl. az értékpapír pénztárt rovanosoljuk? Megvizsgáljuk, ellenőrizzük, vajjon a letétek rendben vannak-e, nem hiányoznak-és belőlük értékek stb. Midőn tehát rovanosolunk, nem csinálunk mást, mint vizsgálunk, ellenőrizzük. A rovanosolás helyes szava tehát vizsgálat, ellenőrzés.

Még sok-sok érdekes példát hozhatnánk fel Névy művéből. Amidőn a nagy tömelekből néhány példát találmra kiemeltünk, ezzel azt céloztuk, hogy olvasóink tájékozást nyerjenek N. könyvének érdekességéről. Serkenteni akarjuk olvasóinkat annak elolvasására és tanulmányozására, hogy ily módon az egységes magyar kereskedelmi nyelv szükségére a köztudatba átmenjen s az arra való törekvésben mindnyájan egyesüljünk.

Egyes szavakról nyilvánított véleménye N.-nek ugyan vita tárgyát képezhetné, de fejtegetéseinek tulnyomó része oly nyomatékos, annyira logikus, hogy azokat minden ellentmondás nélkül el kell fogadnunk.

Nem fejezhetjük be ismertetésünket anélkül, hogy a műnek még egy becses részéről ne emlékezzünk meg; Schack Béla dr. ugyanis a mű nagy hasznára összeállította annak végén a benne tárgyalt szókat a megfelelő helyes műszókkal együtt és így az olvasónak egyuttal egy kis kereskedelmi szótárt is nyújt.

Tudtunkkal eddig irodalmunk nem tudott felmutatni olyan alaposabb művet, mely kereskedelmi nyelvünk magyartalanságát a részletekre kiterjedőleg tárgyalná. Névy tehát elévülhetlen érdemeket szerzett magának, amidőn ezen alapvető munkáját megírta. Hivatva van ez a mű arra, hogy egy nagyobb akciónak kiinduló pontjává, további kutatások alapjává és tudományos munkálkodás forrásává váljék. De fő előnye, hogy emellett a gyakorlat számára készült s remélhető, hogy hatását a gyakorlatra már a jelenben éreztetni fogja.

H I R E K.

A népkönyha megnyitása. A pancsovai társadalom emberbaráti intézményei között kétségtelenül érdemes hely illeti a szegény iskolás gyermekek népkönyháját, mely a szegény emberek legkeservesebb évszakában így télviz idején megnyitja ajtaját, hogy didergő és éhező iskolás gyermekeknek legalább délben tápláló meleg ebédet nyújtson ingyen. Az emberszeretet legnemesebb munkájának a hajléka az, ahol a jótékonyaság már évek óta csendben de eredményesen végzi áldásos tevékenységét. Nélküle a keresethiány ez időszakában a legsúlyosabb is nélkülülő családok gondjai még súlyosbabb volnának, — de így megnyugvással türik a nélkülözéseket, hisz a társadalom a szegényeknek is szemefényéről, az iskolás gyermekekről gondoskodik naponta igaz szeretettel. Ki tudja a gyermekeken gyakorolt ezen humanizmus hány kétségbeesett szülőnek adott új reményt és türelmet, hogy kemény, száraz darab kenyér mellett megbéküljön sorsával, mert látta, hogy gyermeke nem nélkülöz mindent, nem éhezik. A szegény emberek nehéz gondjain könnyítő pancsovai népkönyha egyesület holnap, december 15-én délben kezdi meg idej működését a Király utczai üresen álló I-ső számú huszárlaktanyában. Ugy a megnyitása, mint általában az egyesület nemes céljára ez alkalommal is felhívjuk a szükségét nem ismerő gyermek — és emberbarátok figyelmét; jöjjenek el a csendes minden kérdéstől ment megnyitáshoz s győződjenek meg a népkönyha szükségességéről. Biztosak vagyunk benne, hogy az ott tapasztalandók adakozásra és taggyűjtésre fog serkenteni mindenkit, mi által megint a végcél az általános népkönyha megnyitása — melyben aztán szegény felnőtt emberek is néhány fillérért kaphatnak ebédet — is elérhető lesz.

Harmincz év a közigazgatás szolgálatában. Jovanovics Sándor városi tanácsnok december 12-én ünnepelte 30-ik évfordulóját annak, hogy a közigazgatás szolgálatába állott. Ez alkalomból tisztársai és számos jó barátja és tisztelője kereste fel a kiváló ambíciója és tevékeny tisztviselőt jó kívánságaikkal, melyekhez mi is teljes szívből csatoljuk a mienket.

Városi közgyűlés A december 9-én tartott rendkívüli közgyűlésen nem kis meglepetésben részesítette az állandó bizottság és kiküldött bizottság a városi tanácsot. A novemberi közgyűlés ugyanis elvben kimondta hogy 24 ezer korona vételárig hajlandó az állami polgári leányiskola építésére telket adni, melynek megvételével és a szerződés megkötésével a városi bizottságot is küldött ki fentartva a közgyűlési határozatát. A bizottság úgy a hogy el is járt a telkek felvásárlásával, de a városi tanácsal egyetemben azt javasolta a közgyűlésnek, hogy városunkban felsőbb leányiskola felállítását kérje a kormánytól s e kérelmet egy küldöttség is tolmácsolja a kormánytól. Az indítvány azt mondja, hogy a közel 100% pótládó mellett a város — bár hálás köszönettel fogadja a miniszter elhatározását (ez ügyben már másodszor mond a közgyűlés köszönetet) még sincs abban a helyzetben, hogy polgári leányiskola céljára telket adjon, de ha a város felsőbb leányiskolát kap akkor nemcsak telket ad, hanem esetleg további áldozatra is kész. Ezen iskola telkét az ág. ev. imaház vagy a Leovics-Windisch féle telket hozza ajánlatba a bizottság s a legalkalmasabbnak kiválasztását a közoktatásügyi miniszter kiküldöttjére bízná. A felsőbb leányiskolát kérelmező memorandumot átadó küldöttségbe, melyhez Zákó Milán főispán is csatlakozik — Mattanovich Adolf polgármester, Martin Imre felső kereskedelmi iskolai igazgató és Graff J. Pál bizottsági tagok választottak. A telket illetőleg dr. Wittigschlager Rézső alapos felszólalása után elhatározta a közgyűlés, hogy a felajánlott két telken kívül még az „öt pacsirta” nevezetű házat is figyelembe ajánlja a miniszter kiküldöttnek. (A telket illetőleg a közgyűlési teremben elhangzott felszólalásokban elmondott és elhallgatott tekintetekkel és egészen hamis állításokkal jövő számunkban érdem szerint fogunk foglalkozni.)

Előadás. A tovább képző tanfolyamon f. hó 20-án d. u. 3 órakor Dózsa Imre tart előadást a légszivattyúról kísérletekkel.

Adomány. Fischgrund Adolf úr egy tiz koronás aranyat adományozott a népkönyvtárnak, melyért ez uton mond köszönetet az egyesület elnöke.

Halálozás. Fokszabadii és szentkirályszabadjai Szabady István 73 éves korában meghalt Pancsován decz. hó 10-én. A boldogultban Szabady Lajos m. kir. sóhivatali tiszt édes atyját vesztette el. Temetése nagy részvét mellett pénteken délután ment végbe rom. kath. szertartás szerint.

Egy havi közigazgatás. Városunk közigazgatási bizottsága december 10-én tartotta havi ülését Mattanovich Adolf polgármester elnöke alatt. A polgármesteri jelentése szerint benyújtott november havában a tanács iktatóba 1414 ügydarab; az adóhivatalnál 505 drb; a számvétségéknél 402 drb; az árvaszékeknek 243 drb; a rendőrségnél 952 drb. közigazgatási, 323 kihágási- és 63 büntetői ügydarab. — Az árvaszéki pénztár állaga november végén: készpénz 26.273 kor., nyilvántartásban 23.100 k. magánértékben 521.187 kor. 61 f. és 53.232 kor. 66 f. letét a kir. adóhivatalban. — A főorvos 49 halálesetről (31 férfi, 18 nő) tett jelentést. — A pénzügyigazgató kimutatása szerint a megállapított 347.642 kor. 43 f. egyenes adótarozásból befizetett november végéig 259.298 kor. 97 f., a hátralék 88.343 kor. 46 f. hadmentességi díjből, 11.223 kor. 50 fillérből 2630 kor. 39 f. lett befizetve, a hátralék 8593 kor. 11 f. A pénzügyigazgató indítványára összesen 9023 kor. 72 f. adóhátralékot irtak le. — Az állam építészeti hivatal az állami közutakról előterjesztett kimutatása kapcsán jelenti, hogy a törvényhatósági (városi) utakról jelentést nem tehet, mert a felügyelő városi mérnöki hivatal neki azok állapotáról jelentést nem tett.

Kérelem. A pancsovai rom. kath. nőegylet az idén is a m. k. áll. főgymnasium tornatermében karácsonyfát állít fel azon iskolás gyermekek javára, kiknek szülei nincsenek azon helyzetben hogy gyermekeiknek a zord időszakra szükséges ruházatot megszerezze. Ezen célra gyűjtőívek lettek elhelyezve s ennél fogva a nőegylet azon bizalmas kéressel fordul mindazon szerencsésebb viszonyok között élő szülőkhöz és gyermekbarátokhoz, hogy ezen nemes célra könyöradományokkal hozzájárulni szíveskedjenek. Legyen az adomány bármily csekély, a szegények részéről a legnagyobb örömmel és hálával fogadjatik. Lakosságunk ismert jótékonyága és áldozatkészsége bizonyára most is minden erejéhez képest támogatja e nemes ügyeket. Gyűjtőívek következő uraknál vannak elhelyezve: 1. Bauer J. Ferencz, gyógyszer-tárában. 2. Graff J. Pál, népbank. 3. A rom. kath. egyház község irodájában. 4. Mayer Ferencz, üvegereszkedő. 5. Winterfeld János. 6. Wrany Cosmas, lisztkereskedés. A nemes adakozók nevei és adományai nyilvánosan nyugtáztatnak.

Még sem járja. A honi ipar pártolását minden alkalommal hirdettük és a jövőben is hirdetni fogjuk. Hazai ipar mindenesetre a kis pálinka-üstök által égetett bár milyen nevű papamorgó is — bár jobban szeretnők, ha népünk ebbeli szükséglete a lehető legkevésbé redukálnék, annyira, hogy ezen ipartelepek teljesen eltűnjenek a föld színéről. Minthogy azonban a mi szerény óhajításunk valószínűleg beláthatatlan időközé csak óhaj marad, kénytelenek vagyunk ezen pálinka főző üstöket amolyan honi „szükséges rossznak” tekinteni és mindent megtenni, már csak azért is, mert az illetékes hatóságtól nyert felvilágosítás szerint a kicsinyben való pálinkafőzés telep- engedélyhez kötve nincsen. Városunkban sajnos a keleténél több ilyen ipartelep van. A többek között vagy három éve a csenevész gesztenyefákkal szegélyezett Gromon utcában, az elegáns világ corsoján, a város kellő közepén is létesült egy társas czég ilyen fajtájú „gyártelepe”, mely nemcsak tűzveszélyesnek bizonyult már egy ízben, hanem a mi agyon szabá-

lyozott Andrassy sugár utunk föld feletti vízvezetőjét igen gyakran hol tisztább, hol sötétbarna de büzös levéllel megóvja a kiszáradástól. Ez ellen, de különösen a kimérési jog megadása ellen lapunk felelős szerkesztője annak idején megette illetékes helyen a kellő lépéseket, de hiába. A kétes színű lé tovább folydogált s a mellett a Starsovai uton közbotrány okozása miatt bezárt pálinka mérés az ipartelep házában, a Gromon utcában nyílt meg. A társas czég tulajdonosainak időközben bekövetkezett meghasonlása a már is tühretetlen állapotot még kiállhatatlanabbá tette. A régi, illetve első Gromon utcai pálinka főző teleptől fölfelé a harmadik házban egy új, a második Gromon utcai pálinka főző telep létesült. Ez által természetesen kétszeres mennyiségben folyik az ugynevezett hűtővíz a járda mentén. Az első hideg beáztatva az ipartelepről lefolyó vízből a Wittigschlager könyvkereskedésig egy kis jeges tenger keletkezett, melyet aztán a város emberei, tehát közmunka felvágott, hogy az állandóan folydogáló víz az egész úttestet el ne árasssa és a közlekedést lehetlenné ne tegye. És ez az állapot a mult heten megismétlődött. A hideg következtében az ugynevezett „rigolében” kissé megfagyott a víz, úgy hogy az utána jövő fekete lé fölötte folydogált illetve szinte megfagyott. Ez által a Fridl-féle ház előtti nagyon frekvenciát átjáró és a többi is — majdnem használhatatlenné vált. Az arra járó kénytelenített idősebb emberek és gyermekek, kik a „fekete tengert” nem tudták átugorni, vagy azok, akik abban a hiszemben voltak, hogy a jég elég erős, bokáig a legundorítóbb iszapon keresztül gézolhattak. Ez így történik a város kellő közepén, hol néha napján kalpagos rendőr is szokott végig sétálni. Bár hisszük, hogy a Gromon utcai lé honi ipartelepekről származik, s bár azt is hisszük, hogy a pálinkafőzés és kimérés eléggé jövedelmező foglalkozás, azt azonban még sem hisszük, hogy a honi ipar melléktermékei a közönség boszontására és a közlekedés akadályozására való, legkevésbé hisszük azonban azt, hogy a hatóság ezt a most esett állapotot a legélenkebb utcában tovább is tűrni fogja.

Államsegély. A közoktatásügyi m. kir. miniszter a „Délvidéki Tanító-Egylet” temesvári konviktusa javára az 1903. évre 2000 korona államsegélyt utalványozott.

Tömeges adóleírások. Különböző alkalmakkal hallottuk már, hogy a behajthatatlan adóhátralék igen nagy Ezen minden tekintetben helytelen állapotot segített nemileg a közigazgatási bizottság utolsó ülésében, a menyiben egész szép összeg hátralékot leírni rendelt. Leírta ismeretlen helyre költöztek után 1770 kor. 77 f., végkép elszegényedés czimén 5176 kor. 39 f. vagyon nélkül elhaltak után 187 k. 78 f. Országos betegápolási díjből 17 k. 07 f. és hadmentességi díjből 1871 k. 71 fillért irtak le.

Halálos végű baleset. Csütörtökön délelőtt halált okozó baleset történt a népkertben. Ott ugyanis most vágják ki a régi akácfákat és itt történt a szerencsétlenség. Az egyik dűlőfélben levő hatalmas fa ágai elütötték a mellette dolgozó Vukov Péter 62 éves szerb napszámot, ki a fa alá került. A fa a szerencsétlen ember mellkasát teljesen összelapította úgy hogy Vukov alig néhány perc után meghalt. A holttestet a városi közoktatóházba szállították. A szerencsétlenül járt ember nagyot hallott és így nem hallhatta munkástársai kiállításait, kik figyelmeztették a veszélyre.

Fa eladás a népkertben Hetfőn délelőtt 8 órakor kitűnő szerszámának való 260 drb. akácfa törzset ad el árlejtésen a parkegyesület a gondjaira bízott Népkertben. A kedvező alkalomra felhívjuk különösen a bogárnok, asztalosok stb. iparosok figyelmét.

Hamis öt koronással akart vasuti jegyet váltani a Temesparti állomáson Gyurkovics Misa moldovai faszénkereskedő. Az állomás főnök jelentette a rendőrségnek, mely a hamis pénz eredetét nyomozza.

A jövedéki felügyelő bizottság csütörtökön tartott ülést, melyben a bözások kérvénye folytán a bőza utáni fogyasztási adó literenkint 2 fillérre leendő leszállítását javasolták. Elfogadásra ajánlják továbbá a szikvíz fogyasztási adója megváltására ajánlott 1600 korona évi általános összeget. Ezen kívül a városi mérleg fölé, az Erzsébet téren, egy favázás házikó emelését és az utóbbi időben észlelt nagyfokú csempészet ellenőrzésére egy új állás szervezését tartja szükségesnek. Reméljük a közgyűlés kellő fogadatasban részesíti az utolsó két javaslatot.

Kérelem. Gwozdánovics Lajos, egy nagy természetrajzi muzeum tulajdonosa ezen uton kéri a nemes emberbarátokat, hogy a pancsovai vasuti állomáson levő tárlatának, közte élő állatok is vannak, kiváltására 120 koronát kölcsönözni sziveskedjenek. A váratlanul beállott hideg folytán anynyi kára volt, hogy most nagy szükségben van. A nyújtandó 120 kor. előlegért teljes biztosítékot nyújthat. Az egész ügyről különben Obradovics Sztojko úr adhat még kezelebbi felvilágosítást. A muzeumot kiváltás után Obradovics úr Sztárcsovai utcai helyiségében lenne kiállítva.

Botrányos járda. A „Pancsovai Népbank” büszke palotája előtti aszfalt járda két év óta nagyon kellemetlen folytonossági hiányokban szenved. Az építés ideje alatt keletkezett hiányokat túrni kellett, míg az építés munkája folyt; az építést ide oda egy éve befektették, az utolsó állványok fél évvel több ideje hogy eltűntek, üzlet is megnyílt már szeczesziós palotában, a járda azonban még mindig ugyanazon hanem is veszélyes de kényelmetlen állapotban van. Nem tűnt fel ez a botrányos állapot még egyik illetékes közbiztonsági közegnek sem? Hát nézzék meg!

A gyalog járdák tisztántartását úgy tudjuk a rendőrség kötelessége ellenőrizni. Sőt köteles is. Kérjük tehát szigorúan odahatni, hogy a háztulajdonosok, legalább a jövőben, ideje korán takarítsák el a jár-

dákról a havat, hogy ne kelljen az embereknek sokszor napokon át bokáig érő hóban gázolni, mert ez nem valami kellemes állapot és senki hanyagságáért sem tartozik a közönség havat taposni. A mult heten le-hullott hó számtalan ház előtt, most, egy hét mulva sincsen kellően eltakarítva, hanem alaposan letaposva csúszos hóréteg alakjában veszélyeztetni a gyalogjárók testi épségét. Rendszeretű házigazdák — akár szegények akár módosak — gondoskodnak is a járdák tisztántartásáról. A szegény maga munkájával a gazdag háziurak pedig fizetett munkával. De sokan, nagyon sokan vannak a kik vagy egyáltalán vagy nagyon felületesen végzik ezt a munkát. Nos hát, véleményünk szerint ilyen helyeken aztán kötelessége a rendőrségnek a tisztattásról gondoskodni. Tessék csak nehány esetben a késedelmesen vagy rosszul tisztított járdákat felfogadott munkásokkal az illető terhére rendbe hozatni, ez biztosan jó hatással lesz és megszünteti azt az állapotot — mely a legélenkebb Gromon utcában is tapasztalható — hogy egészen hőmentes aszfalt járdákról hepe-hupás, nyaktörően sikos, letaposott hórétegen kell végig csúszni. A közönség érdekében tessék a rendőrségnek hatalmát érvényesíteni.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkornál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményvel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellert” vagy „Richter-féle Horgony Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

A disznósirt nem szabad keverni. Elvi jelentőségű döntést hozott a földművelésügyi miniszter a disznósirt keverése tárgyában. Konkrét esetből kifolyólag az a kérdés merült fel, hogy hulladék sertés csontok kifőzéséből nyert zsiranyagot szabad-e, disznószir- elnevezés alatt forgalomba hozni, illetőleg szabad-e ilyen zsiranyagot a disznósirhoz vegyíteni? A miniszter kimondotta, hogy sem a disznósirt keverni, sem az említett anyagot disznósir elnevezése alatt forgalomba hozni nem szabad.

HIRDETÉSEK.

Nyilvános köszönet.

Mély fájdalomunkban, mely bennünket forrón szeretett férjem, — illetve fejlethetetlen jó apánk elhunytával ért, vigaszt nyújtott azon meleg részvét, mely irányunkba megnyilvánult.

Fogadják tehát együttesen és külön-külön mindazok, kik drága halottunk temetésén megjelenni, avagy egyébkint részvétüket nyilvánítani — szívesek voltak, ezen örökké fejlethetetlen, vigaszt nyújtó tényükért forró és hálás köszönetünket.

Pancsován, 1902. decz. 13-án.

Özv. Szabady Istvánné és családja.

846. sz.
1902. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróság 1902. évi Sp. XV. 703/3 számú végzése következtében Dr. Popper Lipót ügyvéd által képviselt Brachfeld Sigfrid és fia javára Rajkovics György ellen 64 kor. 50 fill. s jár. erejéig 1902. évi október hó 11-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 856 kor. becsült bitorok és zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. jbiróság V. 1147—2/1902. számú végzése folytán 64 kor. 50 fill. tőkekövetelés, ennek 1901 évi június hó 28 napjától járó 5 % kamatai, eddig összesen 46 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított és 4 kor. 60 fill. árverés kitűzési költségek erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközzésére 1902. évi december hó 17. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik azzal, hogy ezen napon alap- és felül foglaltok követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1902. évi november hó 26. napján.

Bossán,
kir. bir. végrehajtó.

1-1

Minden helyen

kerestetnek megbízható egyének, kik egy kényelmes ügynökség átvétele által könnyű és becsületlen uton nagy mellékresetre akarnak szert tenni. Szakismeret felesleges. Ajánlatokat „M. K. 7.” alatt továbbít Mosse Rudolf Bécs, 1. Seilerstätte 2.

Pancsovai látképes leveleőlapok

(legújabb felvételek)

igen szép egy- és többszínű fotolitográfiai kivitelben kaphatók

Wittigschlager C.

könyvkereskedésében, Pancsován.

ÉRTESÍTÉS.

Alólírott választó bizottság ezennel értesíti a pancsovai izr. hitközség t. tagjait, hogy a választók jegyzéke f. é. decz. hó 14-ik napjától ugyanezen hó 21-ik napjáig bezárólag a hitközségi irodában naponta d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óráig megtekinthető. A választók jegyzékéből történt kihagyás vagy jogosulatlan személyeknek abba történt felvétele ellen való felszólamlások ugyanezen idő alatt a választó bizottsági elnök-nél bejelentendők.

Pancsován, 1902. évi decz. hó 8-án.

**A pancsovai izr. hitközség
választó bizottsága**

Rosenberg Vilmos Löwinger Lázár
jegyző. elnök.

Gazdag választékú Karácsonyi kiállítás FISCHER MIKSÁNÁL

Pancsován.

**Szigorúan szolid áruk.
Pontos kiszolgálás.
Ugyanott ARANYTÖR-
MELEK a legmagasabb
árak mellett megvétetik
vagy pedig becseréltetik.**

*** ADLER ISTVÁN ***

**BUTORKERESKEDŐ, KÁRPITOS ÉS DISZITÓ
PANCSOVÁN.**

GROMON utca 8. szám alatt, az udvarban,
ott, hol RECHNITZER K. fényképészeti műterme van.

Ajánlja gazdag választékú raktárát fénytelen
és fényezett

* szoba-berendezésekből, *
továbbá nagy választék

— szalon garnitúrákban —

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Pamlagok, ottománok, magas pamlagok stb.
Dús választék
tülkrök, képek és gyermekkoosokban.
Kárpitos műhelyemben
mindennemű e szakmába vágó munkák pon-
tosan, szolidan és olcsón készíttetnek.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba furrást eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsammá k szítjuk, akkor lesz csak kitünő hatása. — Ha az arczot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrtől már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arczon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszínt ad; a bőrtet felhőséget, finomságot és üdöséget kölcsönöz, a legtrvidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösséget, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztátlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 Ft 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legnyihébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparáva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban, Főraktár Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban, Király-utca 12. szám.

Mindennemű

JÁTÉKSZEREK

dús választékban

kaphatók

Máy Márknál

Pancsován.

A Richter-féle Liniment. Caps. com.

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, a mel-
már több mint 33 év óta a
bizható bedörzsölésű alkalmazat.
köszvénynek, csúszl és meghűléseknek.
Intés. Silányabb utazatok miatt
bevásárláskor óvatossak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokban, „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerertárban
kapható. Főraktár: TÖRÖK
JÓZSEF gyógyszerertár
Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szekvány minőségben és
európai nemes gyökere és sima vesszők mélyen leszál-
litott árákon. Oltványok ezre 90—100 irt.

Mindenk a legkiválóbb bor- és esemegfajokból fajtisztán, teljes
jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel,
ugy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő
által kifizetett összeget hiány nélkül szívesen visszatérítjük. Így
mindenk ebben a tekintetben az én költségemen háza az szívesen
tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sörényvívő. Ez az egyedüli,
melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül ese-
kély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek
teljesen károsmentesek. Minden rendezéshez rajzokkal
ellátott útmutatót, kezelési utasítást mel elküldtük.
Bővebb tájékozást végett szíves fényképmatru díszes árjegyzékek
ingyen és bérmentve küldtünk rendelési kötelezettség nélkül. Az
árjegyzésben kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki ezimét egy leve-
lezésben tudatja, mely nemesen az a ház vagy család, a hol an-
nak tartalmát hasznára ne fordítanák, városban, falun, pusztán,
gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is
érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne
számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy
szolgálatot tesznek.

Diócsmeték. Kétéves óriási jövedelmét biztosító vol-
tánál jobbra, ennek tenyészése majd min-
den gazdaságban az utóbbi időben rendkívül
elterjedt.

Cím: „Ermeléki Első Szőlőoltvány-Telep,”
Nagykőgya u. p. Székelyhid. 20—7

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelmi törvényileg bejegyzett mintavédelem alatt áll.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint
eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a fűdő és a mell minden
betegségénél; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivétést,
csillapítja a fájdalmat okozó köhögést és meggyógyítja még a
régebbi keletű Hlyfajta bajokat is. 2.) Hatá a kitünő torokgyula-
dásná, rekedtségénél és minden torokbetegségénél stb. 3.) Minden lázat
alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomoreroséket, köliát
és gyomorszakgatást. 5.) Enyhehatású hasnyitó és vértisztító szer,
tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti
az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitünően szolgál fogfájásnál, old as
fogak, szájröhadás és minden fog- és szájbetegségénél, megszünteti a
felfűgést, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg
használva mint csodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hóporosnés,
szemölcs, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütésekénél,
megszünteti a fűájást, zúgást, szakgatást, köszvényt, fűllájást stb.
Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apaca-védjegyre, a
mint az itt ábrázolva van. Hamisítások ol legjobban óvakodhatunk,
ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajított kartonba
helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Herceg-
vínába 4 korona 60 filléért bérmentesen szállítva Ausztria Magyar-
ország bármely postaiállomására. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az
összeg előre utalványozása vagy részletetés teljesítése esetén eszközöltekik.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyujt kilátást ezen szer
mindig elküldhetők a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

**Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
százlelevelű rózsza (centifolia) kenőcsét**

használjuk, mely rendkívül szivóerővel bír, a a seb k gyógyításában és a fájdalom
csillapításában eddig utó érhetőtlennül áll. A valódi százlelevelű rózsza (centifolia) kenőcs használ-
ható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, mellkeményedésnél,
laktáció sőt esztiszónál is; ütött-, szúrt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg-
nőves, karbunkulus, uranarvos, sőt ráknál is; ujjukezes, körömdaganat, tályog, feltört lábak, minden-
nemű égési a ek, elfagyott tagok, betegeskedő fekvéstől keletkező sebek, nyakdaganatok, vérdaga-
natok, fűdagaganatok, és gyermekek ázott sebei nál stb. Stb. Székélyidés csak az összeg előretulványo-
zása után történik 2 tévely ára portóval, szállítóvelérel és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér.
Köszönőirat, eredeti példányokban nagy számban állanak közbet-kintésre. Öva
intem az érdeklődőket hatástalan hamisítványok megvételől és kérem szigorúan ügyelni arra, hogy
minden tégelyen a „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pregrada”
cégnek kell bevezetnie lenni.

Ezen két gyógyszerhatásban felülmúlhatatlan szer nincs soha a ivete-
sőbb; nem szenvednek sem a hidegség sem a forróság behatása alatt,
annél fogva bármily évszakban székélyidélhetők. Ezen két szer majdnem mindig,
javulást és segélyt eredményez, legutóbb is az orvos segélyének igénybevételeig.
Természetesen mellőzni kell mind k más, hamisított szernek igénybevételeit.
Ezokszor ajánlott érték- és hatásonküllü ügyvevezett pótszernek használatát,
melyekét csak ezáltalann; dobjuk ki a pénzt, — hanem maradjunk meg
mindig ezen két, régóta bevált, olcsó és megbízható szer használatánál, melyek
nem mint teljesen arimatlan, világszerte ismeretes szereknek, minden család-
nál bármely eshetőségek előfordulásánál készeletben kellene lenniük. A hol
ezen szeret nem volnának kaphatók a fent leirt, valódiságot bizonyító véd-
jeggyel ellát a, onnét legzezszerűbb direkt rendelni a következő címzessel:

An Apotheke Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada
bei Robitsch-Sauerbrunn.
Közponi raktár Budapest Török J. gyógyszerertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerertárban
és Bécsben Brady C. gyógyszerertárban.

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován